

Spm. nr. S 503 - besvaret 12/11-2003

12) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

[Ritt Bjerregaard](#) (S):

»Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at Arla ikke undergraver små mejeriers muligheder for at være på det danske mælke marked?«

Ritt Bjerregaard (S):

Det var så det spørgsmål, der gik på, hvad ministeren ville gøre for at sikre, at Arla ikke undergraver små mejeriers muligheder for at være på de danske mælke markeder. Det var det, ministeren tidligere sagde, at det glædede han sig til at han skulle svare på. Så før jeg siger yderligere, vil jeg da glæde mig til at høre svaret.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg synes, det er rimeligt, at man tager en generel drøftelse af vores konkurrencelovgivning frem for at hænge sig i en enkelt sag, der er verserende i øjeblikket.

Konkurrenceloven forbyder jo allerede i dag, at virksomheder misbruger deres dominans til at forhindre andre virksomheder i at være på markedet, og den nuværende konkurrencelov svarer jo på dette punkt til de forbud, der findes i EU-reglerne.

Den danske lov er altså på linje med den lovgivning, der gælder i de fleste andre EU-lande. Men jeg vil ikke lægge skjul på i dag, at jeg har undret mig over de bindinger, som Arla har indført over for leverandørerne, og jeg har ved tidligere spørgsmål tilkendegivet, at jeg er parat til at se på muligheden for, at det bliver nemmere for leverandører at udtræde og også igen indtræde i andelsselskaber.

Det er en klar tilkendegivelse fra min side af, at vi altså har nogle nationale regler, der skal gøre, at danske virksomheder ikke skal stilles ringere, end de skal, når de konkurrerer i udlandet.

Vi har et indre marked, og det er vigtigt. Men jeg vil da nok sige, at jeg synes, at der er nogle elementer omkring andelsselskaberne med leverandører ud og ind, som jeg gerne vil se på.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil godt takke ministeren for den åbenhed over for problemerne med at indtræde og at udtræde, for i et par af de konkrete sager, der har været, har der været nogle forhold, der har betydet, at der kunne gå op til 25 måneder, før man overhovedet havde ret til at levere mælk til en anden, hvis ikke man skulle aflevere en meget stor bod.

Så det er helt klart, at det er et område, der trænger til at blive kigget på, og jeg forstår også ministerens bemærkninger om udtrædelse som en henvisning til den sidste afgørelse om bøden.

Derudover vil jeg godt sige til ministeren, at så er der jo tale om nogle problemer i forhold til supermarkederne. Det er jo kommet frem her i forbindelse med Hirtshals Andelsmejeri, at man simpelt hen vil levere betydelig billigere. Lad mig give ministeren et eksempel: Dansk Supermarked har i uge 32 annonceret med salg af 3 l A38 for 17,95 kr., mens listepriisen pr. kunde er 8,99 kr. pr. l. Det vil jo altså sige, at hvis vi ganger det med 3, så er vi oppe på godt 25 kr., så der er jo helt klart et misforhold her.

Det vil sige, at vi ikke kan nøjes med at se på udtræden og indtræden. Vi er også nødt til at se på de vilkår, der gælder i forhold til supermarkederne.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes også, det er godt, hvis vi kan få taget hul på det problem med den måde, som landmænd bliver stavnsbundet til Arla på. Jeg synes, det er godt, at ministeren åbner for den debat. Vi har diskussionen om den dumpning af priserne, som Arla benytter over for supermarkederne, og jeg forstod, at ministeren heller ikke var imponeret af den praksis.

Så jeg synes, vi har et godt grundlag for at diskutere det, men jeg vil godt spørge ministeren: Er det ikke grundlæggende sådan, at vi skal have indført en regel, der sætter maksimum for, hvor stor markedsandel vi kan acceptere, at et selskab går ind og får, således at vi kan forhindre, at der opstår et rent monopol, og således at et rent monopol altså må splittes ad? Ministeren ved jo, at man har sådan en lovgivning i USA, og det kunne vi også få i Danmark.

Jeg vil godt spørge ministeren, om han ikke vil se positivt på det.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg syntes også, det var godt, at vi kigger på hele spørgsmålet om andelshavere og bindinger. Men jeg synes også, at det, som er blevet fremført, nemlig om den monopolagtige fremfærd ved, at man køber sig ind på hyldeplads, at man køber sig ind på annonceplads i alle de her blade, der kommer hver eneste uge med nogle tilbud og sådan noget, er der brug for, at vi kigger på.

Nu har vi taget eksemplet med Arla op her, men vi kunne også tage bryggerier, vi kunne tage slagterier. Der er altså brug for, at vi finder muligheder for, at disse små virksomheder også kan have en berettigelse. Vi kan jo se, hvad der sker på ølmarkedet. På ølmarkedet er der ved at ske det, at det kommer til at vælte ind med billigt øl til danskerne. Er det noget, der hjælper de små? Nej, det vil kvæle de små. Inden vi kommer så langt ud, er der behov for, at vi får kigget på det her.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det økonomi- og erhvervsministeren.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Det er også klart, at vi er nødt til at have en lovgivning, så vi ikke skader danske virksomheders internationale konkurrenceevne. Den danske konkurrencelovgivning er jo fortsat på linje med andre i EU-landene.

Nu har fru Ritt Bjerregaard stillet spørgsmål om, hvad der sker i forhold til supermarkederne, hr. Ole Vagn Christensen bl.a. om ølmarkedet. Vi ved jo, at hvis man ved at give markedsføringstilskud forbyder et andet mærke at være til stede, er det ulovligt efter gældende regler i dag. Spørgsmålet er: Hvordan er mulighederne så for at bevise det?

Jeg kan sige, at jeg synes, det er meget vigtigt, at danske virksomheder har de samme muligheder, som de har andre steder, altså at misbrug af dominerende stilling måske indtræder meget før i et dansk firma, der producerer en lampevare eller noget andet, end hvis firmaet lå i Bayern. Er det klogt at begynde at lave om på det?

Jeg mener altså, at vi nu skal have lavet en lovgivning helst inden jul. Men jeg er nødt til at sige, at jeg jo er bekendt med, at andre EU-lande har nogle særlig skærpede regler netop for at forhindre, at store virksomheder kan misbruge en dominerende stilling, og Konkurrencestyrelsen er i øjeblikket ved at kortlægge, hvilke særlige regler for misbrug af dominans der gælder i de øvrige EU-lande, og hvad det egentlig betyder i praksis. Når vi så har det billede, vil jeg gerne se på, om det så ikke er rimelig relevant at se på, om det så betyder, at de danske regler skal strammes på nogle punkter. Blot for at sige, at vi jo heller ikke må underkende, at fri prisdannelse er godt for danske forbrugere, det er godt for os alle sammen. Så til fru Ritt Bjerregaard til sidst: Jamen jeg synes også, at det er ved at være sørgeligt, at man kan købe 3 l sunde mejeriprodukter for 17 kr., sådan at 1 l vand eller sodavand på tankstationen faktisk i dag er billigere end mælkeprodukter.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er en fin ting, at ministeren får kortlagt, hvad vi har af regler i andre lande, for sandheden er jo, at de danske regler ikke er skrappe over for monopoler. De er slappe over for monopoler. Der findes i lande, som er stærkt kapitalistiske i deres indretning, regler, som er betydelig mere effektive over for monopoler, end vi i dag kender her i Danmark. Så jeg synes, det er fint, at ministeren indhenter disse oplysninger. Jeg synes bare ikke, det er fint, hvis denne undersøgelse så bliver en sovepude.

Derfor vil jeg godt prøve en sidste gang i denne her runde, om jeg kan afæske ministeren et lidt mere præcist svar på, hvornår vi får den indbydelse til drøftelser, for jeg forstod, at ministeren var interesseret i at høre partiernes synspunkter, og det er jeg glad for. Vi er faktisk meget utålmodige efter at få lov til at præsentere ministeren for vores synspunkter, vil jeg gerne sige, og vi har en del ideer, som vi håber ministeren kan få stor glæde af. Så kunne det ikke fremskyndes?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Og så er det hr. Ole Vagn Christensen og derefter fru Ritt Bjerregaard.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil godt sige tak til ministeren for de synspunkter, der kom om vores internationale konkurrencesituation. Men når jeg stillede det spørgsmål, som jeg gjorde før, så er det jo netop om en beskyttelse af den situation: Hvordan kan vi finde ud af, at virksomheder kan udvikle sig på et hjemmemarked, og at der ikke her er nogen, der bruger en dominerende stilling til ligesom at hente hele hjemmemarkedet, at der også er plads til de små?

Hvis der er plads til de små, så beviser man jo sådan set, at man er i stand til også at kunne have en hjemeksistens. Hvis der derimod ikke er det, ja, så vil det jo sådan set blive de store, der skal kæmpe mod hinanden.

Kl. 15.15

Jeg mener sådan set, at Danmark er for lille til at overlade sit hjemmemarked til de store, dominerende virksomheder rundt omkring i Europa, og derfor er det sådan set, at jeg stillede spørgsmålet: Hvordan vil man sikre, at der også er plads til de mindre virksomheder? Det kunne jo være, det er afgifter og en hel masse andre ting, som man kunne gå ind og kigge på, vil jeg sige til ministeren.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg er glad for, at ministeren understregede, at noget af det, der foregår, er klart ulovligt, men også, at ministeren var opmærksom på, at der så lige var bevisbyrden. Det har jo været offentligt fremme adskillige gange, at mange mennesker kan få de historier, kan få de tal, men at de simpelt hen ikke ønsker at træde offentligt frem, fordi de er klar over, at hvis de træder offentligt frem, så forsvinder de rabatter, de havde før, og at der i øvrigt vil blive problemer med at få de varer,

de gerne vil have.

Vi bliver simpelt hen nødt til at drøfte problemet om, hvordan man overhovedet kan få de supermarkeder til at stå frem med de faktiske aftaler, der bliver indgået på det her område.

Så er vi slet ikke her i forbindelse med spørgsmålene nået til at tale om det reelle monopol, som Arla har på hele cateringmarkedet, hvor vi jo så, at de anvendte den politik omkring priserne - som regeringen så anvendte senere på ugen omkring dagpengene - at de fjernede nogle af deres prisforhøjelser.

Det var klogt og rigtigt gjort, men det fjerner jo ikke indtrykket af en monopolsituation.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Med hensyn til det seneste kan vi jo komme langt omkring i dag, vil jeg gerne sige. Der er ingen tvivl om, at misbrug af dominerende stilling ikke er godt for konkurrencen.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg blot sige, at jeg synes ikke, der er behov for, at der laves hovsaløsninger her. Hvornår drøftelsen kommer, hvornår Konkurrencestyrelsen er færdig med at se på udenlandske regler, kan jeg ikke lige sige her på stående fod i dag. Jeg vil selvfølgelig komme tilbage til parterne. Jeg har i dag sagt, at jeg faktisk er meget åben over for at diskutere de her elementer med partierne.

Til hr. Ole Vagn Christensen med hensyn til øl, der vælter ind over grænserne, og beskyttelse af de små: Jeg synes, det er vigtigt, at vi har fri prisdannelse. Jeg synes lige så meget, det er vigtigt, at vi også har konkurrence, og at begynde at blande sig meget i prisdannelsen tror jeg, vi skal passe utrolig meget på. Det vil ikke give lavere priser til forbrugerne.

Jeg synes også, at i denne her meget nationale diskussion bør vi altså også have det i baghovedet, at vi har danske firmaer, der hurtigt opnår misbrug af dominerende stilling i forhold til udenlandske. Her tænker jeg ikke kun på mejerier og supermarkeder, men på alle andre danske virksomheder, f.eks. møbelvirksomheder. Hvis den samme møbelvirksomhed lå lige syd for grænsen, så var der ikke misbrug af dominerende stilling. Det synes jeg faktisk er en problemstilling, som vi også er nødt til at se på.

Men jeg vil blot sige, at jeg er klar til at drøfte de ændringer, som fru Ritt Bjerregaard kommer med her, jeg vil bare bede til, at vi har et ordentligt beslutningsgrundlag at tage den drøftelse på.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Ritt Bjerregaard for et sidste spørgsmål.

Ritt Bjerregaard (S):

Det er bare for at konstatere, at der jo ikke er nogen af dem, der har stillet spørgsmål til ministeren, som har været imod, at vi har virksomheder, der kan klare sig internationalt.

Det, der er problemet, er, at vi desværre har nogle firmaer, som ikke selv kan finde ud af at anvende nogle ordentlige etiske regler, og det bringer os i den situation, at vi bliver nødt til at kigge på lovgivningen.

Der vil jeg godt slutte med at sige til ministeren, at det ikke kan vente til næste folketingssamling, hvis vi vil redde nogle af de sidste mejerier, der er tilbage.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Ja, det var jo mere sådan en konstatering fra fru Ritt Bjerregaards side.

I dag vil jeg bare endnu en gang tilkendegive, at jeg er åben over for at drøfte de her elementer, når beslutningsgrundlaget er bedre.

Hermed sluttede spørgsmålet.